

Samhällskontrakt, repression och rasism: ungas utsatthet, kriminalitet och otrygghet

Leandro Schclarek Mulinari, biträdande lektor i socialt arbete, Södertrön högskola

Dagens upplägg

- Presentera mig själv.
- Presentera dagens tema.
- Kort om...
 - Bakgrund.
 - Metod.
 - Teori.

Vad är samhällskontraktet?

”Herr talman

Inget annat land i hela Europa har haft samma våldsutveckling som Sverige. 53 dödsjutningar hittills i år – ofta rena avrättningar. Även oskyldiga träffas och dödas av gängens kulor.

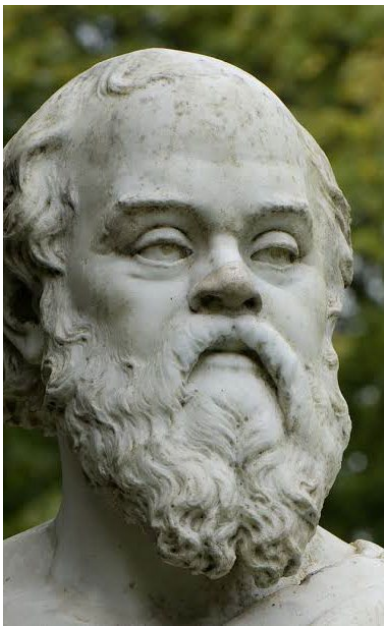
Kriminaliteten är systemhotande. Det skadar det förtroende och den tilliten som det svenska samhället vilar på, och det är ett större hot mot samhällskontraktet än vad någon nu aktiv svensk politiker har upplevt. Jag tar detta på mycket stort allvar.

Regeringen inleder nu den största offensiven i svensk historia mot organiserad brottslighet.” (Ulf Kristerssons regeringsförklaring, 2022-10-18)

Återupppräta samhällskontraktet – En budget för Sverige

3 oktober 2019

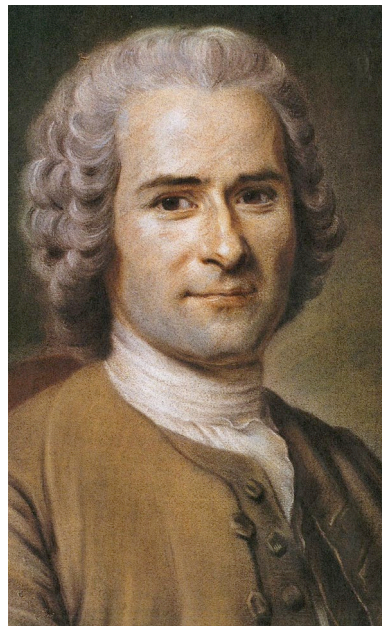

Sokrates

Thomas Hobbes

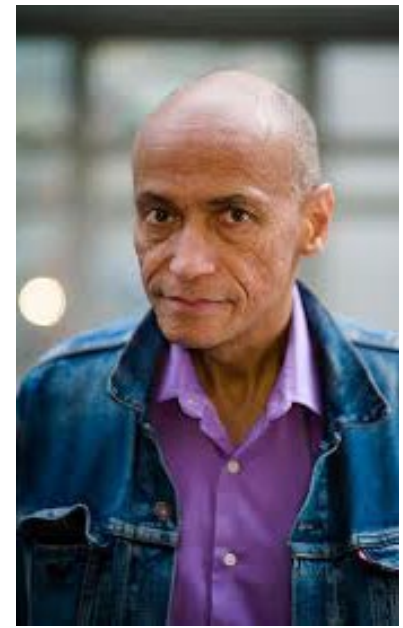
Jean-Jacques Rousseau

John Rawls

Carole Pateman

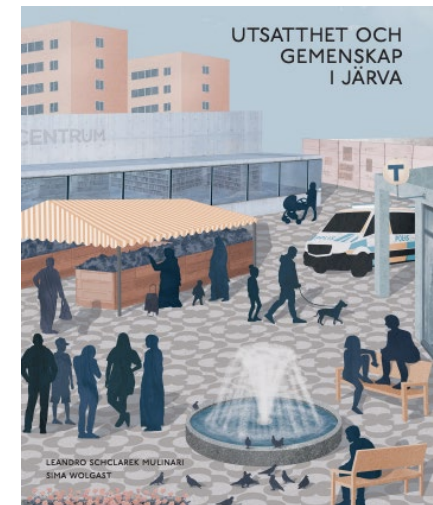
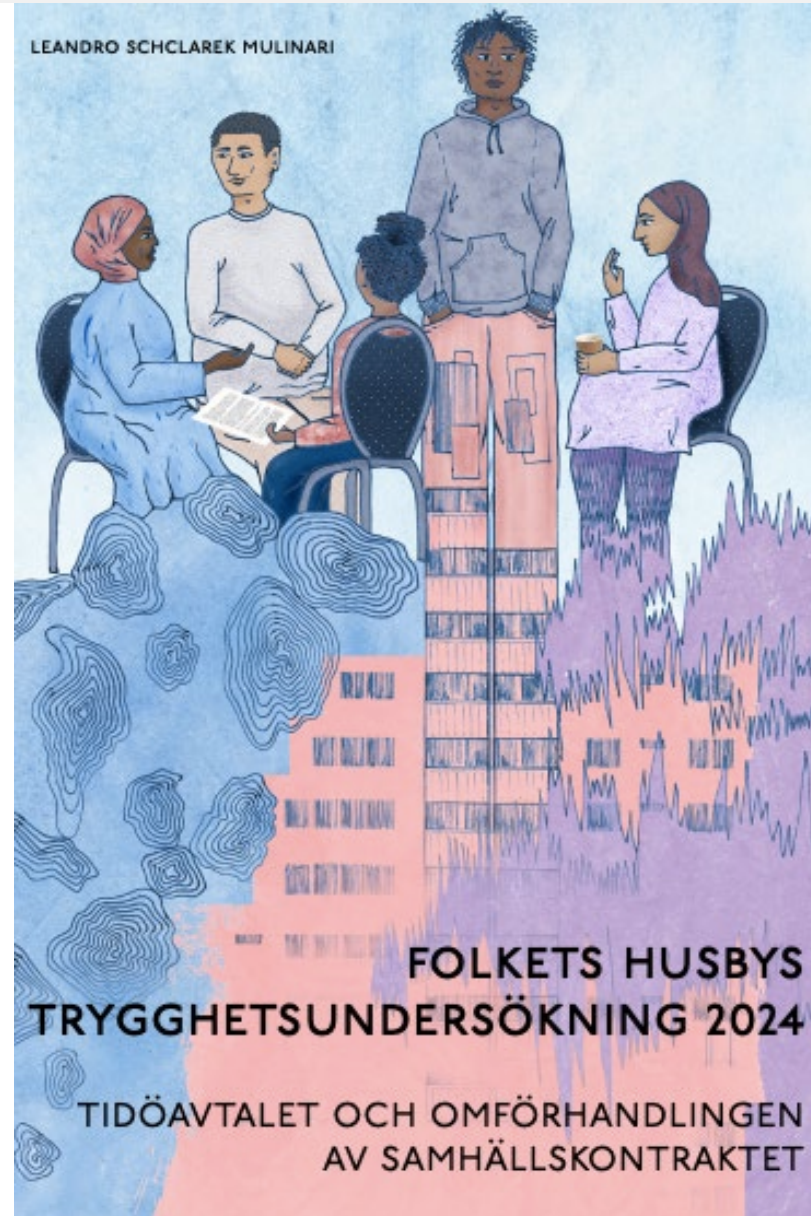

Charles W. Mills

Många gubbar och någon kvinna har tänkt på detta med samhällskontraktet...

Metod

- Tio fokusgrupper med 51 invånare i Järva.
- Riskanalys av Tidöpolitiken, med fokus på två kriminalpolitiska reformer.

Visitationszoner: introducerad den 25 april 2024

“Polismyndigheten ska få införa en säkerhetszon i ett avgränsat område där det finns en påtaglig risk för brottslig verksamhet som innefattar skjutning eller sprängning. I säkerhetszonen ska polisen få utökade befogenheter att kroppsvisitera personer och genomsöka transportmedel för att söka efter vapen och andra farliga föremål.

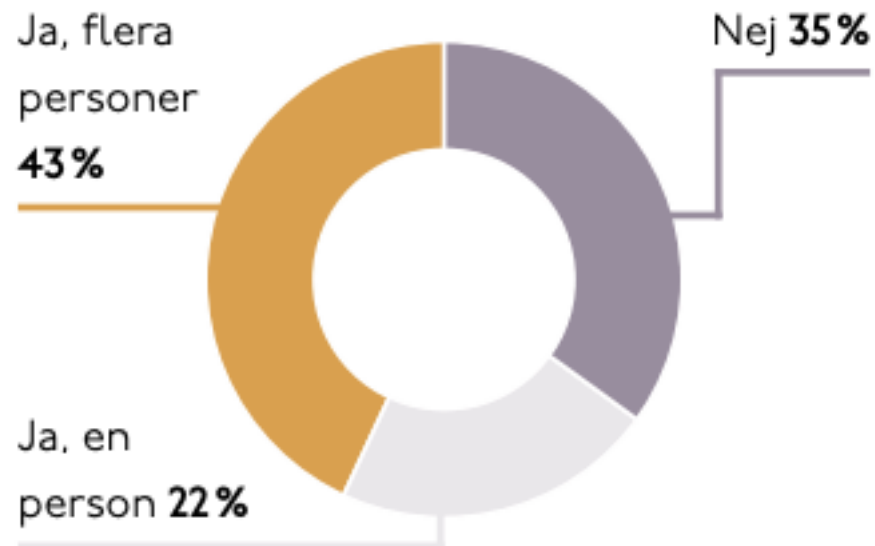
Det ska inte krävas en konkret brottsmisstanke, utan grunden för ingripande kan i stället bygga på exempelvis en riskprofil som arbetats fram med hjälp av underrättelser och polisiär erfarenhet. En säkerhetszon får bara införas om fördelarna med en zon överväger nackdelarna.

Ett beslut om en säkerhetszon ska enligt förslagen gälla högst två veckor åt gången och kunna överklagas till domstol. Polismyndigheten ska dessutom publicera beslutet om en säkerhetszon på sin webbplats. Varje ingripande som sker i en zon ska dokumenteras.” Regeringens pressmeddelande, 2024-02-08

Känner du någon i ditt bostadsområde som har förlorat sitt liv genom dödligt våld?

SVARANDE: 580

Å ena sidan...

”Ibland tänker man: ”Vi måste få stopp på det, så då måste vi sätta in snabba åtgärder [mot kriminaliteten]”. Så då låter det här [med visitationszoner] ganska logiskt. Ur desperation, för att vi måste. (...) När saker eskalerar i området, då tänker man att det kan hända vem som helst, när som helst. I den typen av situationer, då tänker man att en sådan här grej kan vara en lösning. För att vi måste göra något nu.”
Man, 32, lokalt engagerad, Husby

Å andra sidan...

”Alltså i några fall kanske polisen lyckas hitta något, i 1 av 300 [kontroller]. Men man hittar nog inte ens något så ofta. Alltså i 1 av 600 kanske man hittar något så här litet. Jag tror konsekvenserna blir större än fördelarna. Alltså allt beror ju på hur många de får tag på. Men det måste ställas mot hur mycket tillit de tappar. Jag tror inte de vinner på det. De vill fånga kriminella. Men de kommer inte fånga jättekriminella, kanske bara småkriminella. Jag tror inte att tungt kriminella är ute på gatorna när polisen är i närheten. Ingen är så dum.” Pojke, 17, student, Husby

Har polisen stoppat dig de senaste 12 månaderna?

SVARANDE: 506

	ALLA	AFRIKA SÖDER OM SAHARA
ALDRIG	48 %	38 %
1 GÅNG	12 %	13 %
2-5 GÅNGER	16 %	15 %
5-10 GÅNGER	8 %	8 %
ÖVER 10 GÅNGER	16 %	27 %

Vad blev resultatet i Hagaby, Norrköping?

- Nästan 400 kroppsvisitationer och drygt 40 husrannsakingar ledde till två beslag: ”två gram hasch som en missbrukare hade i sina kalsonger” och en ”kniv som togs från en hemlös” (Polisen, 2024).
- Enligt medieuppgifter utelämnas från den offentliggjorda polisrapporten att 93 procent av dem som kontrollerades hade ”utländskt utseende”, var av drygt hälften varit ”kända av polis sedan tidigare”. Motsvarande siffra för den lilla skaran med svenskt utseende var 79 procent.

Vad händer med samhällskontraktet när vi allt tydligare görs olika inför lagen?

”Det står här ’riskprofil’. Vad är en riskprofil? Utländsk pojke som bor i utsatt område som klär sig på ett ortensätt? Vi vet ju att det är många som klär sig på det här sättet. Min lillebror klär sig så och har aldrig sysslat med något. Många oskyldiga kommer drabbas.” Tjej, 17, student, Rinkeby

AFTONBLADET

TORS DAG 19 SEPTEMBER 2024
Dagens namn: Fredrika

START SPORT PLUS UPPTÄCK NÖJE TIPSA KULTUR LEDARE TV

Guccikeps kan bli grund för visitering

Peter Wallberg/TT

Publicerad 2024-02-08

[Dela](#) [Spara](#)

Förenkla för hyresvärdar att vräka hyresgäster: infört den 1 juli 2024

”Ett hyresavtal ska kunna sägas upp om hyresgästen, eller någon som hyresgästen ansvarar för, har begått brott som försämrar närmiljön för dem som bor i omgivningen. (...)

Regeringens förslag innebär att uppsägning ska kunna ske även när brottsligheten begås på ett längre avstånd från lägenheten, till exempel på en näraliggande lekplats eller skolgård eller i anslutning till en tunnelbaneuppgång.

Om en hyresgäst begår brott som kan väntas leda till hämndåtgärder mot lägenheten, fastigheten eller dess omgivning kan det också leda till uppsägning. De skärpta reglerna föreslås gälla även om hyresgästens barn, eller någon annan som hyresgästen ansvarar för, begår brott.”
Regeringens pressmeddelande, 2024-03-28

OBS: Det nya är att lagen skärps

- Av totalt 2 672 vräkningar 2021 genomfördes 46 stycken med störningar eller brott som grund.
- År 2022 var motsvarande siffror 39 av 2 620 avhysningar.
- Avhysningarna med störningar eller brott som grund har drabbat i genomsnitt 5 barn per år.

Nyheter

Fler barnfamiljer vräks i Sverige

Antalet vräkningar i Sverige ökar, men i Järva var det inga barnfamiljer som tvingades ut från sina bostäder.

Åena sidan...

”Om grannarna säljer droger och sådant, om de är dåliga människor, vem bryr sig om de måste flytta? Det är okej för mig. Huset blir lugnare om de försvinner. (...) Det är bra för vårt område om det blir lugnt, om vi får bort problemen.” Kvinna, 39, förälder, Husby

Å andra sidan...

”Detta är sjukt. Man ska inte kunna ärva straff. Det blir en kollektiv bestraffning. Det går emot lagen, säger jag. Eller liksom som jag tänker att lagen borde vara. Du ska bara kunna bli dömd för det du själv har gjort. Om jag inte har gjort någonting, ska jag behöva bli bestraffad på grund av någonting min bror har gjort?” Pojke, 17, student, Husby

Ett misstänkliggörande samhällskontrakt?

”Jag tror bara de vill motarbeta sådana som oss, ortenbor. Du vet, försvara våra liv. Trycka oss mot en vägg. Ju mer jag tänker på det känns det så. (...) Våra föräldrar gör allt för oss. De går upp tidigt på morgonen för att åka till jobbet, sedan kommer de hem vid fem, sex, sju, lagar mat, försöker få oss att göra läxorna. De gör sitt bästa. Klart det finns dåliga föräldrar, men i stället för att hjälpa vill de lägga ännu mer press på dom. 'Håll koll på era ungar', yani.” Pojke, 15, student, Rinkeby

Inget samhällskontrakt?

”Detta är på lite olika plan hur man känner. Med visitationszoner: mina barn kan inte växa upp i detta område. Med rasismen: mina barn kan inte växa upp i detta land. Väldigt många med mig känner så. Man kan inte bo kvar här som muslim om detta fortsätter, för var ska det sluta? Jag kommer inte anpassa mig till att riva moskéer, till slöjförbud, till att man inte får bära religiösa whatever. Om de inför slöjförbud på mitt jobb imorgon, då går jag inte dit.” Kvinna, 28, förälder, Husby

Avslutning och tack!

AFTONBLADET

ONSDAG 26 FEBRUARI 2025

Dagens namn: Torgny, Torkel

Ulf Kristersson:

– Om samhällskontraktet går sönder kommer människor att strunta i politiken, då blir det ett segregerat samhälle där man inte längre tror på det gemensamma.

Hör gärna av er till
leandro.schclarek.mulinari@sh.se